

Jekabaara

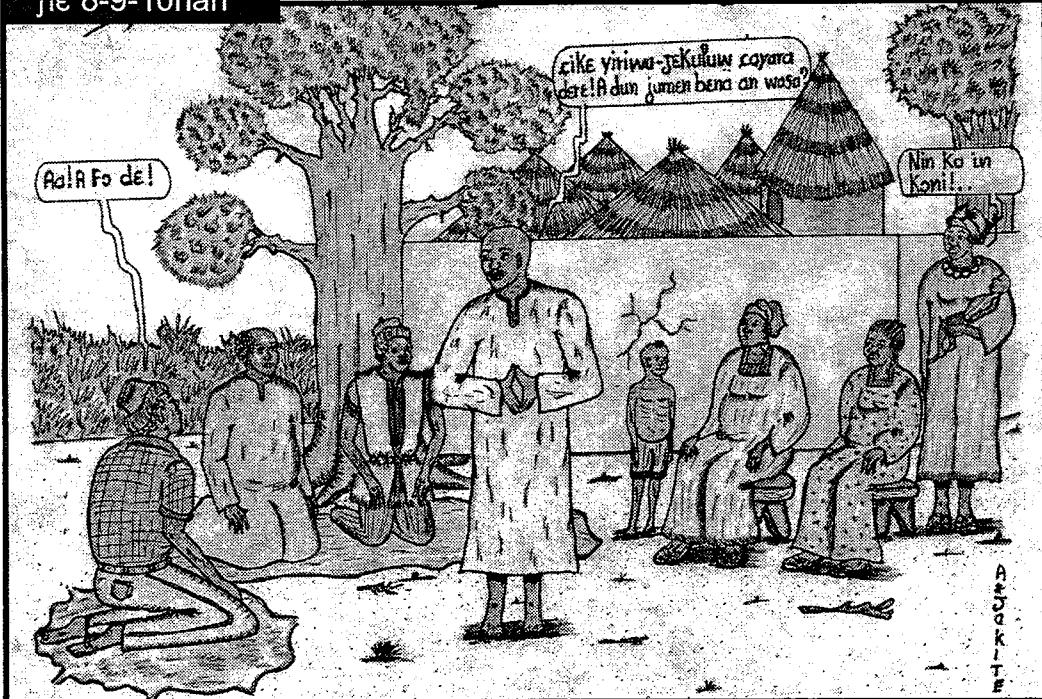

SNV
Connecting People's Capacities

Cikela ceman n'a musoman kunnatoniseben
a be bo kalo o kalo
Jamana baarada la BP : 2043 Bamako (Mali)

Mali koorisene siniko taabolo be mogø jore haali

je 8-9-10nan

Maana je 12nan
Wagadu Bida

Ja n'a kololo
je 8nan

Dinan samine
taabolo te ka mogø
diya folo dere ! je 9nan

Dantigélikan Nizeri depitew ye jemufanga sinsin

Nin y'a siye fôlô ye Afriki fanga dô ka dafiri ka da depitew ka josira mineni kan. Jumadon, san 2007 mekalo tile 31, Nizeri jamana depitew ka bankan tagabolo y'u ka ministiri njemaa Hama Amadu ka gôferenama dafiri, k'a ke wajibi ye peresidan Amadu Tanja bolo a ka minisiri njemaa were sugandi, min b'a ka gôferenama kura sigi sen kan. Hama Amadu ka gôferenama dafirila depitew fe ka d'a ka yurugurugu baara taabolo de kan, ka nesin lako lisow kôno kalana sabatili ma denmisew kun kan.

Ni Nizeri depitew sera ka nin wale in jenamaya, o kera ka da u ka faamuya de kan, ka nesin jemufanga ma. A b'u ka fasokanu fana jira dere. O yere de kanma, ka sôrô peresidan Amadu Tanja ka jama de hake ka ca depitebulon kôno, o m'u bali k'u ka sôrkan da fanga sinamatônw ta kan, Nizeri jamana kônôdenw ka here kun kan. Ka kôn Nizeri depitew ka wale in je, Afriki kôno jama bee tun b'a men de

ko : « nin Erôpu jamana masina depitew y'u ka gôferenama dafiri ». O tun be i ko sigokan de anw tulo kôrô, barisa kabako waleyabali tun don an bolo, min jenamayali tun ye nsiirinko ye Afriki kôno. Aa ! Nizeri jamana depitew ye fu bo gundo dô kan dere de. Jaa fanga bee n'a ka sariyalakunbenfen don. A dan ye fasoden jumanya taabolo tigilamaaw ka caya depite kunda ; minisiri kunda ; baarada njemaa kunda ; hali jamanankuntigi kunda yere ke !

Nin ye bilasiraliko ye an ka depitew bolo dere, minnu bennan don an ka bulonba kôno, san 2007 zuluyekalo kalafiliw kôfe !

Nizeri peresidan Amadu Tanja ma waati jan makonô minisiri njemaa kura sugandili kadara kôno. San 2007 zuwenkalo tile 3 i kôrô, a y'a ka danaya da Seni Umaru kan, k'o ke minisiri njemaa ye. Jaa jemufanga min be k'a kécogo la, fasokanu kôno, o njogon daamuko te dere !

"Kalan be mogø son hakili la, kunnaffoni be mogø bo kunpan na" Yoro Ulen Sidibe

Tumani Yalam Sidibe

Mali politikitonw ye hakilimayako ke dëre

Hamidou Konate

San 2007 awirilikalo tile 29 peresidan-sugandi-kalafili kadara kono, an ka jamana kono politikitonba lakodonnen dëw, minnu tun faralen be nögön kan « FDR » jekulu kono, walasa k'u ka cebow kogø da, a njema, peresidan Amadu Tumani Ture kogø la, olu tun ye fijenmayoré söré kalafili la. O koson, u ye bankanfö-jamalajew ke, fanga sinamatonya siratege la. Maliden fanba yere ja nana siranni damine, ka masoré, bee tun be k'i yere jininka sa, yali an ka politiki sinamatonw bëna a ke Senegali politiki sinnatonw ta kecogo la wa, k'u senbo cebø bilali la kene kan, depite-sugandi-kalafili kadara kono ? Aa ! o ma ke dëre ! Mali fanga sinamatonw y'u ka cebow sendon depite-joyorjini kene kan, Mali fan bee fe, k'a jira o wale fe kolu bolo, Mali faso kono hakilisigi lajini de be ko bee ni san ce ! An ka jamana kono fanga sinamatonw ka wale in be an ka jemufanga kamalenyal de kofö dëre !

U ka wale in b'a jira k'u y'a dòn ani ka sinsin a kan ko cebø kelen ka jamanakuntigya sörébaliya man kan cogoya si la ka ke sababu ye ka fasoden ladiri caman were ke

denkerefew ye faso jeli joyorjiniw la.

Fasoden juman b'a ka fasokanu walew jira sira bee fe.

Fen min yere be mögø lawasa nin ko in na, an ka politikitonw kun kan, o ye k'u sónna ka ye seben kelen kan, jamana fan caman kono, u ni Amadu Tumani Ture kékörödon politikitonw ka cebow. O fana ye ko ye politiki dënba ga ñanaw bolo, min b'an ka jemufanga yeelen da Afriki jamana caman ta senfe.

Kolësili were min be yen, o de ye ko « FDR » politikitonw ma depite-sugandi-kalafili waati yere makonon walasa k'u ka sónni jira ka nesin Amadu Tumani Ture ka fanga tako filanan ma. O b'a jira ko Mali ka here lajini siratege la, Malidenw ye furukunögönnna tagabolo bee kunce nögönfaamuya kadara kono. N be jemukan in kunce ni peresidan Modibo Keyita ka köröfö dö ye, a ye min lase Malidenw ma san 1966, Mamadu Konate tögöla ntolatan kene kan. A ko : « ... Anw Maliden bolo, saya kafisa malo ye an ka yeremahoronya lakana siratege la. O koson, ko o ko be Mali ka njetaa sabatili kofö, anw be dankari ke yerenafakow la, ka ben kelen ma o la ! »

Mali fanga sinamatonw ye peresidan Modibo Keyita ka kumakan in waleya dëre !

**Hamidou Konate
Jamana baarada njema**

Kunko

Cé bee n'a kunko

Edofen bee n'a kunko.

Dow ta tögö ko kara ;

Dow ta tögö ko neri ;

Dow yere ta tögö ko teere.

Awa

N'a bee kejera ka da

Mögø min kan,

An k'o ma ko wasa

An k'o ma yere ko lebu.

O koson,

Sanni i ka fen mine a kunko ma ;

A ta sanga i yere ma

Barisa kara

kara bee n'a tabaga ;

Barisa neri

bee n'a tabaga ;

Barisa,

Kunteere bee n'a tabaga.

Ni fen lakarintan te ;

Fen si fana

Nafa man dögö

N'a maasiba ye a dënba ga bolo dere !

Ni dñe balo

Kuntaala bee ye sugujotaama ye,

Barisa,

Asuman , n'a kogø a n'a nafenw Si tayoré te kelen ye

Maa hakilima

de koni kelenpe de b'a jira a njema,

barisa, a b'a ke sutura kono.

Tumani Yalam Sidibe

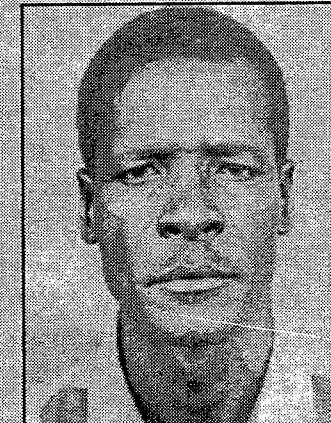
Hakilisënekene

Ko : “Musoköröba, i ka so be ka daga fara !”

O k'i jaabi ko : “Na n ka dö njematmë ka kà kan ! ” O ye sara bolen ye kuma na.

O kanma, kuma bee ka fô a nafa jini-baga ye !

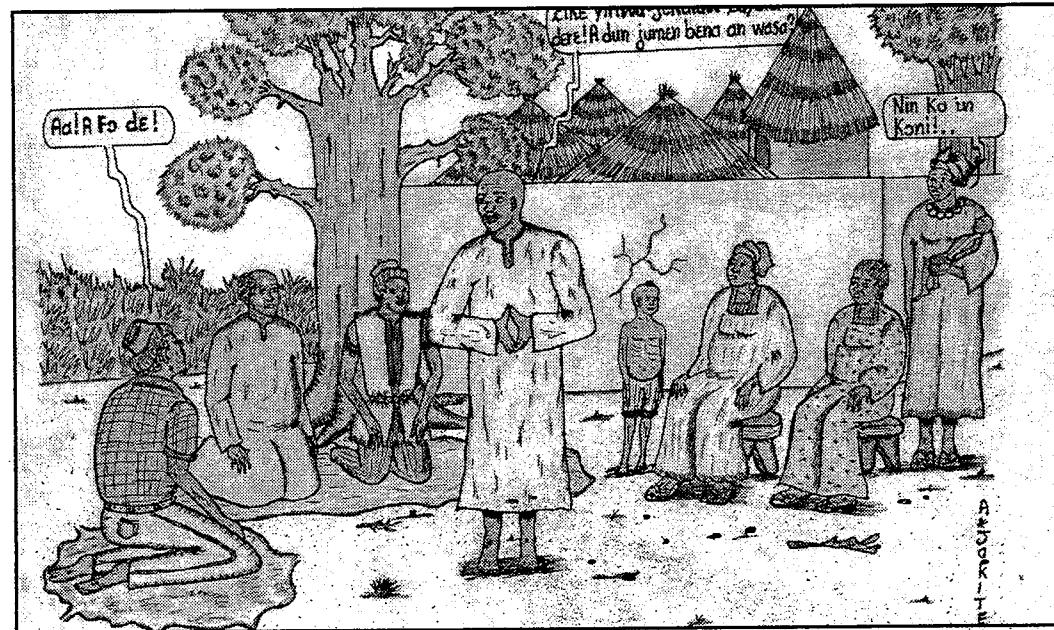
Tumani Yalam Sidibe

Mali kɔɔriseneko bε ka nεlafin dε !

Jekabaara bεko temenenw kɔnɔ, kerenkerennenya la, bεko 249 ani bεko 250, kunnafoni sərətaw tε cikelaw wasa dε. Fələ, Mali cikelaw bee tun bennen bε jekuluba kelenpe kɔnɔ, n'ye « Apekamu » (APCAM) ye. Nka, san 2007 awiri likalo ni məkalo ce, cikelaw ka tɔn fila were de nana sigi sen kan Tahiru Banba fe, ani Bakari Togola fe. (An y'o kunnafoniw sərə « Les Echos » kɔnɔ). O tɔn fila bəna fara « apekamu » kan mun ko de kannma ? Yali anw cikelaw ka bəne taabolo sira mineni bərebəre wa ? ko min bε məgə jəre kokura nin ko in na, o ye k'u bεe sigilen bε kɔɔrisenew ka koperatifuw de kun kan. Ne hakili la, hami wəre bε Mali kɔɔrisenew ka bi min sanga kɔrɔtalen bε ka teme kɔɔrisenew ka nəgən fadenya gansan kan. Hali bi, Mali kɔɔrisene taabolo feereli kuma bε senna. Awa, foyi t'a jira ka se bi ma, k'o ko tena waleya san 2008 la. Ni wulikajəkun bε Mali kɔɔrisenew ka nəməgəw la bi, ne hakili la, o y'u ka səbəke de ye ka nəsin Mali kɔɔribaara taabolo feerliko ma. N'u bε se, u k'a ko ke da bilafen ye ; n'u dun tε se o la, u k'a jini k'a latemé sira fe kɔɔrisenew ka sinijesigi sabatilen bε min kɔnɔ. O dun te taa anw kɔɔrisenew ka nəgənmine kə ben kɔnɔ, ani nəgən ka nafa sabati la jini kə. Sanni an ka kɔɔrisenena nəmaaw k'u banban o taabolo kan, u t'o ke dε, nka u bε wuli k'u jə ni tənw de sigiliko ye sen kan, cikelaw yere tε se minnu təgə fasarili kojuman : n'u m'a fo ko « FNA... », u b'a fo ko « US. CPC »...

Tjəne don ko kɔɔrisenew ka koperatifuw jəda ka bon haali kɔɔrisene sabatili la Mali kɔnɔ, fo k'a ke badaa - badaako ye. Nka, ne hakili la, o koperatifuw kunkankow nənabətənba ka kan ka dan « Apekamu » de ma, hali n'a y'a sərə cikelaw bε wulikajə ke k'u sakona yelemasiraw latemé « Apekamu » fe, məgəko siratege la ; baara

Ni farafarali donna cikelaw ka jekuluko la, o b'u ka sigikafokonew rötige dε !

labəncogo, ani baarada yεrε labəncogo siratege la. Aw k'a jatemine banni, kabi Mali kera Mali ye, farafarali ma don jekulu si kɔnɔ min bəra kari la, ka n̄tenen sərə ! Aw yεrε ka ko in laje ke, ko Mali kɔɔrisenew ka nəməgəw de bε nəgən wele sira kan fangabon na : (Tahiru Banba ni Bakari Togola, Buguni kiiritigeso la). O tε təgə du man ye Mali cikelaw kan dε. A ka kan, kerenkerennenya la, Mali kɔɔrisenew ka jininkali in k'u yεrε la : « an b'an ko min, kən ja min ? »

Dijə kɔnɔ, ben bəra ko o ko tigilaməgəw ni nəgən ce, k'a ke nəgənlabilə ye u ni nəgən ce, o ko fana bε se a banwaati ma o senfe. Bi, Mali cikelaw haminako wəre bε, min tε u ka nəmaaw bəli ye farafarali bondakun fe. Mali kɔɔrisenew mako bε fen min na bi, o ye k'u lafaamuya a nəma kəori kalite juman hake caman sərəli la kene hakenin kɔnɔ. O tε taa nəgəw ni furajiw, ani furamuguw lasərəko juman kə, ka ben a waati ma. Cikəminen barikamaw ka labəli ke kɔɔrisenedagaw kɔnɔ, i n'a fo : dabajanaw ; kurucilanw ; sari ; wotoro ; ... fo ka se tarakiteriwi ni moterimafen wərew ma.

An ka cikəduguw ye nətaa sira min mine ka bi waati jan, baliku kalan siratege la ; məgəkenya baa-

raw, ani bagan kenya baaraw, fo ka se baganmārə yεrε ma, an mako bε nəməgəw de la bi, minnu b'o nətaawalew sabatili k'u ninkankow ye, fo ka se musow ka nətaa porozew ma; ani farikolo nənaje sabati duguw kɔnɔ... Ninnu n'u nəgənna caman werew de bε yen minnu senkəremadonni nafa be an ka cikelaw n'u bəduguw kan. Fen min ye farafarali ye, cogoya si la jumanyayərə hali dəənin tε se ka ye o la ka nəsin cikelaw ka sabatili ma cike dakun na !

Mali ye sigikafə, ni bənkola, ani koto nəgəntala jamana ye kabi lawale jan na. Kurukanfuga sigikafə tə bənkola taabolo də ye wa ? Mandenkaw ka bənkelenma, ka ci bila sunjata Keyita ma, o fana t'o bənkola də ye wa ? Gawokaw ka bənkola tə misali də ye wa, ka tugu Asikiya Mohamedi kə, i ko ce kelen ? ... Awa, an ka cikela nəməgəw kə dən ko Mali cikelaw bε : kɔɔrisenew ; **sumansenew** ; baganmaralaw ..., ka here dulənnən bε olu ka kelenya de la jekulu kelen kɔnɔ, an bεe, anw cikelaw kəni, bən yεrε lakodən min kɔnɔ. An ka ben ka kelenya ke. Ben kəden de bε ye waati bεe, nka, bənbaliya kəden tε ye abada !

Karunga Fənba ka bə Sugula

« Dagrīs » feereliko kuma bē ka caya !

Jekabaara ka san 2007 mēkalo bēko kōnō, an ye kunnafoni di aw ma Faransi jamana kōorisene ni kumasenefenw taabolo, « Dagrīs », feereliko kan. I kā dēn ko a ko in tē ka taa geleya kō dē. Sanga ni waati bēs, « Dagrīs » cakedaw ka sendika jekulu ni Faransi gōferenama ka tōnō lakanabagaw de bē ka jōgōn sōrō kiirisoba la. O sen dō yērē kera san 2007 zuwenkalo tile 14, alamisadon. « Dagrīs » cakelaw ka lakanabagaw ka fō la, a tē faamu, cogo di, san saba (3) dōrōn, ka kōn 2007 jē, « Dagrīs » ka baara nafolo hake tun bē « erowari » miliyōn 105 la, ka sōrō sisān, a bē murumuru « erowari » miliyōn 80 dōrōn fanfē. U ko a tē se ka faamu mun nana ni nin geleya balakada ye « Dagrīs » kan, fo ka se o feereliko waleyali jējinini ma bi.

« Dagrīs » kiiri tigēkanfō waati bilara san 2007 zuwenkalo tile 21 don na. (Ni min bōra o la, aw bō kunnafoni sōrō bēko nataw kōnō).

« Dagrīs » jōyōrō Afriki kōorisene taabolow kōnō

« Dagrīs », nō ye Faransi jamana kōorisene taabolo « CFDT » ye, ale de bē Afriki jamana fanba kōnō kōorisene ka sabati kōkōrō. Mali ; Burukina Faso ; Sengali ; Kōdōwari ; Cadi..., olu bēs ye jamanaw ye minnu ka kōorisene taabolow bē

Afriki kōnōden hakesba ka dijenatige sinsinnen bē kōorisene de kan ...

« Dagrīs » ka jigiya kōnō. N'i dun yā kōlōsi, k'ā dēn ko « nōnō dēs kumu labō man go », i b'a ye ko « Dagrīs » ka feereli tē nafa lase olu ma, ka masōrō kōribaara taabolo feereliko kuma bē senna olu kun kan ka bi waati jan. Ni « Dagrīs » feereliko ye sira sōrō, o tānw ka kōorisene taabolo feereliko fana la-sinsinnen ye wa ? O kosōn, ni dēmēbaga sabatilenw bē « Dagrīs » la, o ka kan ke la ka walasa k'ā feereli bali, o ka kan ka ke anw ka kōorisenenaw de ye dērē, barisa fēn bēs yecogo numan n'a yecogo jugu sawura bē ta a jigila-dēmēbaga de lahala kan.

Nisōndiyako dērē !

An ye kunnafoni dō sōrō « LIn-

dependant » kunnafonisēben bēko 1737 kōnō, san 2007 mēkalo tile 14 don ta, min yān wasa haali. O b'a jira kā minēna Senegali peresidan Abudulaye Wadi da ko Mali ni Burukina Faso, ani Senegali bē wulikajē la, walasa k'u sendon « Dagrīs » jini-ka-sanbaga jamana sērew la. Abudulayi Wadi ka fō la, « Dagrīs » man kan ka ke yōrō wēcakēde ye, Afriki ta kō, ka dā jōyōrō sannayelen taabolo kan an ka kōribaara taabolow kōnō.

Ni nin kunnafoni kera sahaba ye, an bē se k'ā fō k'o ye jōni bele-bele bōlen ye an ka kōorisenenaw sen na, ka masōrō o ye hakililatige sira banbannen ye.

Tumani Yalam Sidibe

An ka yēlē dōcōnin : Numuke denw ye lebu d'a kan !

Dijenatige in kōnō, ko bēs n'a sababu, nka, ko bēs n'a fijēma yōrō fana dē ! Numuke Numuru Kante tēna se ka ne nkalontigya dērē, ale min pagalilen tun bē sigidiya kōnō a den caman cērō, cēma ni musoma, f'a bē muguri. Denke seegin : denmuso fila ; furumuso saba. Awa, olu bēs tun bē ko to nu-

muke Numuru ta la. Nka, an bēs bā dēn fana ko ni dudenw hake dan-matēmena dutigi limaniyantan bolo, o bē a bila kēbalike la a hake kēmetilada caman na.

Numuru Kante tun bolo bē se kōfen ma cogo min, a bolo tun bē se jēfēn fana ma o cogo kelen na. Awa, a tun tē sōrōfēn bō sōrōfēn na.

Awa, a tun tē sōrōfēn bō sōrōfēn na cogo min, a tun tē siran sōrōfēn kōfē kasaara sōrōtaw jē o cogo kelen na. A dan tun ye dōrōn ale ka se ka denbaya dārōbilafēn sōrō...

Don dō, Numuru Kante tun kāmanagannen bē dērē. A tun kāmanagannen bē, barisa a ka juru sōrō tigilamēgē dō, a mēenna ka saraw

Jie 4 nan tɔ

waatiw boloda min ye, n'a m'u bø a sira fe, o y'a wele jufakononegejurusrira fe, ka nin fø a ye : « Numuru, sini kari selifana ni laasara ce, a kera cogo o cogo, ne ka ba mugan be sara i fe, ka masøro n be yen ke n dagayøro ye waati følen in n'a køfe waatiw kønø. Sini i be ne ka wari sara, walima n b'i malo i ka denbaya cerø ».

Karidon tile bøe, Numuru Kante ma sigi a ka du kønø. A ka jurutigi fana ma ye. Jaa ! bøe ka feere b'i kønø. Fitiriseli køfe, Numuru nana

don a ka du kønø, k'a fø a musow n'a den kørøbaw ye, ko maa o maa mana na a jini, u k'a fø o tigi ye k'a solila ka bø taama jan kanma. Sangganin dørønpe Numuru donnen kø a bara, ka sørø a be k'a ka finiw bø a ka ceso kønø, a y'a ka jurutigi ka folikan men du kønø. Foliw ni jaabiw bannen kø, jurutigi ye jininkali ke n'a y'a sørø Numuru be bon kønø. A ka denbaya y'o jaabi ko : « Ee ! Burulayi, ka bi sogoma, wilekan dø børa Jitumu ka se Numuru ma, k'a fa be farigan gelen kønø. A mó ni sigi dalaje. A taara yen.

Nka, ko min kera balamnako ye,

o de ye ko Numuru ka lagare min da bø ntantani tun don, o de y'i to a ba senfe ko : Ee ma, baa ma taa følø de. Fen min y'a ka duloki bø a menna, ka dumuni damine. A sigilen te o ye bon kønø wa ! »

Aaa ! Wajibi tun don numuke kan sa de a k'a kun bø... Dukemema. K'a n'a ka jurutigi je corolen to nøgøn na, a y'i kanto ko : « Ee ! Nden ye n lase malo kenekanda ma koyi. Jaa, hali densøro fana n'a fiñemayøro be !

Nin ye Amadi Samake
ka Jakakøro Jitumu

Lamini tijeniwalew

Sigiyøro ye fënba ye adamadenw ni baganw bøe ma, a saniyalen de be sigi diya, ka bana døgøya, ka sijan di sigibagaw ma.

A kølsira k'a fø ko sigiyøro lakanani kelen bolokøføfen ye bimøgøw fe ka dà kan jamanw ni jinøgø yerekelen be fan bøe.

N'i ye jatamine ke, i b'a kølsi ko jaman be fili fan bøe : dukene ma, bølonw kønø, dingønw kønø, sokoflanw na. Hali kaburudow yere kelen be jamanbønyøro ye. Bi adamanden be jini ka tunu a yere ka jaman cela ka dà ka salaya kan.

Følø, musokørbaw tun be soli ka dukew ni bulondaw furan, k'u jamanw jeni walima k'u da demisønw kun u ka t'u bøn sununkun kan. Mun y'an desø o walejumanw na bi ?

Jatamine na, an ka jaman fomba ye mana de ye. Muso si te nasminen ta bilen. Fen bøe be ke mananinw de kønø.

-Dumunifenw, nafenw, døgøtørøfura, finiw, sanbaraw, hali jisuma

gansan, foyi te taa mananin kø. Mana be kàn ka baganw faga cogo min a be k'u faga ten. A tora sa a ka hadamadenw yere faga.

Jaman caya kojugu fe, saniyajekulu sigira sen kan fan bøe.

A damine tuma, u ka baaraw tun ka jin n ka sisan, olu yere de ye yørøw nøgøbaga føløw ye. Jaman be se ka tile fila fo tile duuru sørø k'a sørø a ma ce. N'a cera fana, a be binbin a nøfe sann'a bønyøro ce.

Min ye jinøgøko ye, o kera damateme ye. Bi-bi in na n'i bør'i ka du dafe k'i be taa baarayøro la, lakøli la, misiri la, kuma lasurunya la, i magow la, i ni høre farala. Jinøgo dalen be fan bøe.

Wuluwuluji be woyo cogo min a be woyo ten, hali samiye ni tilenma te døn ka bønøgøn na. Walasa i kana nøgø sann'i taayøro ce, i be to pan-panni de la i ko ntøri.

O temenen kø, bajiw ni køjiw fana kelen be nøgø dalajeyøro ye : galanøgøjiw, jøgenjiw, izininøgøw, bagansuw ani sumantøw.

Sisan kølonw senyøro te woloma tugun : a caman ni suturaw walima wuluwuluw ka surun wa datugulan jaman t'u la. Jumanw be jigin u kønø cogo min, jinøgøw be suur'u kønø ten.

Yusufu F. Fane

Ladilikán

Lamini minecogojugu
in de ye bana sugu caman
sababu ye i n'a fø su-
maya, kunfilanintu, tøg-
øtøgønin, kønøboli ani
kønødimi. Walasa, ka
dankari bana ninnu na
ka køneya sabati, an ka
kan ka feerew boloda ka
lamini lakana.

Yusufu F. Fane

Mali jemufanga lagosira !

Ka bi san 1991 marisikalo tile 26 Kdon keleba wasa soredon kó, Maliden w fó, Musa Trawele ka gerentefanga kan, mágó si tun te se ká miiri belen ko Mali fanga tigi-

Yali nin ye Maliden cema n'a muso-maw ka jemufanga jininen lagositó ye wa ?

Iamágó file ka min ké, k'o sugu gerenteko bë se ka ke Mali kóna ka nesin kunnafonidilaw ma. San 2007 zuwenkalo tile 17, « Info-Matin » kunnafonisében cédén ladiri dò, kunnafoni diko juman siratége la, juru jugu kéra o kan. Bamako kiiritigelabá dò, min ye Sobe Tera ye, o ye juru ke kunnafonidila Sedina Umar Jara kan, ko barisa a ye Bamako lakélikaramágó dò ka hakilijagaboseben lahala sèben a ka kunnafonisében kóna. Sedina Umar Jara ka hakilijagaboseben in tun bë jamanakuntigi dò ka musoko keko jugu de kan, min taara laban bolónfe-densorá la jamanakuntigi fe. Nka, Sedina Umar Jara ka sèben in tun ma pereperelatigé di jamana walima jamankuntigi kan. Aaa ! Mali nemaaw, aw kana dankari kán ka jemufanga la sa !

Nka, fanga ma dan Sedina Umar Jara danma mineni ma. Arabadon, san 2007 zuwenkalo tile 20, kiiritigela Sobe Tera ka cedénw cun-

na kunnafonisében naani labélikuntigi kan, ka juru kú kan, ko barisa u ye Mali jama ladénniya sèben in kan. O mágó ye Sanbi Ture (Info-Matin) ; Alekisi Kalanbiri (Les Echos), Mahamani Hameyi Sise (Le Scorpion) ; ani Birama Fali (Le Republicain) ye.

Aa ! Jigilatigéko dere ! Jónni de tun bë se ká miiri ko nin nagasiwale tun bë se ka nesin an ka jemufanga ma, Maliden keméhake caman bònénen kó u ni na san 1991 marisikalo kelebindon kofé ?

Maa minenenw ni lakélikaramágó min ka hakilijagabó kéra kojugu kun ye, olu ka kiiri bolodara san 2007 taratadon, zuwenkalo tile 26.

Kunnafonidilaw ye mun ké ?

Karamágó Menta ye hakilijagaboseben de ke walamba kan, lakélichenw ka taasi kanma. O sèben tun ye hakilinafé dòron ye, min tun bë kuma jamanakuntigi ka kanu ani yérediyabó kan, ka nesin sungurumba dò ma, a ye bolónfedon soro min fe. Nka sèben in min majamukan tun ye : "jamanakuntigi ka sungurunko" ye, o tun te jamana kuntigi kelen pereperelatige.

Kiiri taabolo

Taratadon, san 2007 zuwenkalo tile 26, bögó jeninen sigira maa ko fólen ninnu kan Bamako kiiritigesoba la. Nká kéra u ka makarangaw kofé. Nangiliw kéra tan :

- Karamágó Menta : kalo fila kasó, kalo fila bolobóbaarala, ani dòrómé 20 000 sarali.

- Sedina Umar Jara : tile 13 kasó ani dòrómé 40 000 sarali.

- Alekisi Kalanbiri, Mahamani Hameyi Sise, Birama Fali : kalo naani lakélosipangili, ani dòrómé 20 000 sarali.

U bëe kóni labilara, k'a bëe karamágó Menta la, kiiri don yere. Ala kán ka jemufanga lakana.

Tumani Yalamu Sidibe

Uko...

N'i tugura mágó min kó, n'o m'a kófile i la, segin i ka bò a nöfe, i taamajögé te. Aw m'a ye, sekili mana mágó min kun soga, kabakuru ka janfa bò la dere !

**Lobi Trawele
Döñkilidala ka bò Segu**

Tungafewari te soro jani kó. "Wizako" géleya : « sejuruko » géleya, ani adamadenya ntanya géleyaw. O bëe ye géleyaw ye tungarankew kan. Dòw dun de bë olu ka wari samaner rotine. O man kan !

**Nahawa Dunbiya
Buguni döñkilidomuso**

Maa-némaaw, aw ká dòn ko ni Ala ye némogéyé kalifa i ma, i ni sabali de benné bë dere ! Awa, an k'a dòn fana ko a man kan mágó si k'i faso jira n'i numanbolo ye. Kabi Mali Sunjatafille, fo a bi tile, anw ka danbe t'o la.

**Mobobali Keyita
Döñkilidala, ka bò**

Djésosigi birifini ye saba ye, nka hakilintan de b'a kë néné kumbénnan kelenpe ye. Ka fée soro ka bë malo ma, o ye birifini ye ; ka sababu soro k'i ka djénatigé sabatili ladiriya ni ladamu kóna, o fana ye birifini ye. Nò fila farala néné kumbénnan kan, o te saba ye wa ?

**Mamutu Trawele
Sanka tilemakala,
Wélefabugu Bamako**

N'i ko « jamana in ka di ; jamanakuntigi ko man di mágó min ye, i bilara o tigi la ! »

Amadu Bari

**Maanabéla (Bamako)
Kalo bilasiralikan**

Ni mágó y'i ke lenburuba ye, e kana són n'e si ma i ka ke lenburu ji samannen fara laflita ye. Mágó te ke mágéba ye, nka, e yére nafa de bi to u ts' ne i kó !

**Bilezi Pasikali
Faransi hakili jagabélabá de
san 1800 waatiw**

Ceya lagosibanaaw

An bē waati min na i ko sisan, banaw n'u caya taa o taa, dāmādōw bē yen minnu lagosi ka bon haali, ka da u dimi kan farisogo kōnō ; ka da u dimi kan adamadenya kōnō ; ka da u dimi kan dijēnatige temesira tōw fē. O banaw dō ye ceya lagosibana ye. Faamuyalibaliya kōson, bana in tigilamaaw b'u ka bana waati ke jigilatige, ni hami ani maloya kōnō. Nka, ni mēgō min y'a jini k'a ko faamuya, i bē t'a sōrō ko bana don i ko bana tōw bē, min sōrōkun bē, n'a furake-ka-ban pewucogo fana bē.

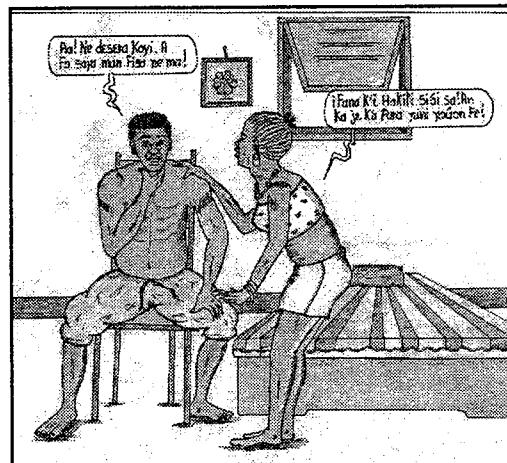
Nān bē kuma ceyabanaw kan, an b'u bila kulu fila kōnō : ceya sindi yere tijenī pasafanga siratege la, ani ceya lagosibanaaw.

- **N'an ko ceya sindi tijenī pasafanga siratege la**, o ye ceya ntanya yere ye, an b'a fō min ma ko : « ce te ceya la ». Ale tigilamēgō de ladonbaliya a ka denbaya kōnō, ni jōgōnfaamu walew ye ka jēsin a ma, o bēna ni furuso caman cili ye. Barisa, a tigilamēgō furumuso ka kanu, n'a ka faamu, a n'a ka hakilisigi kumakan duman de y'a ka bana fura fōlō ye. Nin de koson, karamēgō Bagi Jara delila k'a fō dōw, n jena Falaje ko : **Bana bē b'a yere ganse sigida kōnō, nka, n'i ye sigiñōgōnw ye ka ce ka ceyantanya lakali, kana jigi u la, u y'a mine ce siñōgōn yere de da dēre !**

Bana in kera sababu ye ka sigiyōrō bila boloda lase ce caman kan, walima, n'a min yere kera ko kunbagaba ye, k'u ke u danma mēgōw ye sigida kōnō.

- Ceya lagosibanaaw

An kō de ma ko « ceyadēsē ». O bē se ka boli sira naani de kan, min-

Ni ceya lagosi bē ce kan, a hakilisigiba-ga jōnjōn y'a furumuso fōlō de ye.

nu ye ninnu ye :

- * Barikantanya ;
- * Waatilako ;
- * Maniji-lagosi ;
- * Maniji-dēsē.

Nān ko ceyabanaw bi, an k'a dōn kō hake fanba bē tali kulu filanan ninnu de kan, n'o ye ceyadēsēbanaw ye. Barikantanya te ce bolen ye ceya la, nkà ka ca a la, a tigilamēgō segen ka telin. O kanma, a yere bē wuli cēnimusoya kōfē ni nimisa ye, ka sōrō a m'a dajōgōn wasa.

- Ceya mana se waatilako hake ma, i bē t'a sōrō kunjōgōn tile wolonwula kōnō, ale mako bē se a siñōgōn ma siñē filape de, walima siñē kelenpe, ka sōrō a yere bē se ka kunjōgōn fila da jōgōn kan ka sōrō a mako ma se a siñōgōn ma.

- Fen min ye maniji lagosi ye, ani maniji-dēsē, o bē se tali ke jōgōnna, hali n'u kasaaraw nōngōnda fere ka bon ni jōgōn ye. An ka maakōrōw b'a fō o tigilamēgōw de ma ko « dononkōrōnincew ». U k'a ko damine, a n'u k'a kunce, o bēs ye waati kelen ye !

Yali fura jumēnw bē ceyabanaw kanma ?

Ceyabana, a sugu o sugu, a fura fōlō ye hakiliko de ye. A tigilamēgō ka dā yere la, kā yere bō desē jōrē

kōnō. A furumuso fana ka ke a demebaga ye, ka negelawuli walew jira a la ni ladilikanw ye. O kana k'a lagosikumaw fōbaga ye dilan kan, ani kumayōrō werew la. Dōnnikelaw ka fō la, ceyabana fanba ka sabati ka taa jēsē, an'u furakeli ka ban pewu, o sababu jōnjōn ye a tigilamēgō ka tigenerelakumaw fōli ye, walima a hakilisigikumaw fōli ye a siñōgōn fē. Nān ye jōgōn ladon adamadenya kōnō, ceyabanaw barika bē ban.

* Furakisew ; furajiw ; fura tobitaw ; fura mintaw :

Ninnu bē sōrō ceyabana kanma farafinfura kunda, ani dōgōtōrfura kunda. Nka, min bennēn don haali, o ye a tigilamēgō seli ye dōgōtōrfura walima furabōla bara, ka t'a yere jēfō a ka bana tagabolo kan. O bā ka bana jateminē ni jatemineminen jōnjōn ye, ka sōrō ka fura matarafata kofō a ye : fura tata, walima jogō yelēmasira. Ceyabanaw ni bana tōw bēs ye kelen ye. U bē dankari mēgō de la min b'u ke maloyabanaw ye. N'u kera an lasōrōbanaw ye, an k'u ke an ka jagofēn-feere-minēn kōnō, ka yaala k'u sanbaga dōgōtōrfura walima furabōla jini. O la, u bē san ka bō an kun, ka sōrō an ma yōrō-jantama yere ke !

Kōlosili

I ko ceyabana, an k'a dōn ko « negentanya bana fana bē sōrō muso dōw fan fē, min b'a to siga bē don u n'u ce ce, n'a ya sōrō da jōgōnna te yen. Nka, bana fila ninnu bēs kelebagā jōnjōn ye u fura jininaaw de ye, ce walima muso.

Muso ka negentanya juba dōbē sōrō «menopozi» waatiw taa-belo la. O koson, bako nata kōnō, aw bēna kunnafoni sōrō o kan?

Tumani Yalam Sidibe

Sigida ni lamini lakana tile tan ni duuru gintanw kera

K'a ta san 2007 zuwenkalo tile 5, ka ta kunce a tile 17 la, sigida ni lamini lakanadonbaw la jenamayara Mali kono yan, i ko a be ke dije sabati-jamana bee kono cogo min. An ka d'en ko jeyoroba be sigida ni lamini taabolo sabatili la adamaden ka dijenatige kono. O de kanma, d'ennikelabu d'elila k'a fo ko : « dije kono, fen o fen te adamaden yere ye, o ya ka sigida wali-ma a lamini kuntillenna ye. Awa, a te se ka here soro a nema, ka soro o fen do ro kelen be mineko jugu la ! »

D'ennikelabu in ka koref be min jira, o de ye nin ye : a kera keneya siratege ye wo ; a kera dijenatige daamudako were ye wo, adamaden ka here sirilen don a lamini k'ecogo de la. Neema be jiri la ; daamu be fijne samanta senuman na ; keneya be dunfen senumanw dunnin na ; awa, neoro be ji senuman minta na mako juman na, min be don adamaden ka lamini mineko juman kadara kono, barisa ji minta, ji kota bolen ko a la, u ye adamaden ka

Malidenye lamini lakanadon penajew ke fan bee, barisa sigi diya te soro lamini senuya ko.

darodunfen barikamaw soryorow ye, i ko jeye... N'i dun y'a laje bi, i be ta soro k'an ka badaw n'an ka kedadaw kelen be ba ni k'jiw tijeni baaraw de keyoro ye : galadonnaw ka nogo jugu bonyoro ; iziniw nogo jugu bonyoro... Nin baara masinaw n'u nogenna caman de be ji rotjene, n'o be se ka ke kasaara ye ji konofenw ma, hali an ka denmisew

ma, olu minnu be taa u ko yen, sangani waati bee.

Nan ka lamini senuyara, k'a jirriw lakana, o bena ni fijne magan de temeko juman ye an ka sigida kono. An bee ba d'en kabi korelen, ko keneya sindi berebere sannayelen ye senuya de ye : an farikolo ; an makonfene ; an ka sigida. An ka lamini ye koba ye an ka dijenatige la. An k'a lakana ani k'a ladonko juman jogo don an yere la, o de ba to an yerew ban ka dijenatige ke here la, ani ka sigida jumanba to ciye ye an bonsonw bolo.

Sigida lakanani de bena ni adamaden yere farikolo keneya ye. Farikolo kenemantigi de dun be baara sebe ke cikeforo kono ; kenyereye ni foroba cakeda la ; kalansow kono ani denlamo keko juman siratege la.

Nin bee de koson, ne be nisendiya ni sigida ni lamini lakanadon ye, ka masoro a be hakili di mogow ma k'u lakana.

Tumani Yalam Sidibe

Ja n'a nefe kasaaraw

Adamaden be soro fen o fen ke, o fanba bee be bo lamini na. An be don mi na i na fo bi, adamaden bolon na ye fijneba bila lamini na. O soro la mun fe ? Jama be ka caya ka ta fe dugukolo kan. O nana ni forobaw binni ye. Foro dun te bin ni kungo kono jiriw ma tige. Tobilikedoga min tun be labeli ke korelen, o te mako ne bi. Dogo jinikojugu ye jiri ban pewu yoro dowa la. Jininikelaw dun ka fo la, jiri jeyoroba be sanji ko la.

O ba jira ko jira caman be yoro minnu na, sanji be na ka labeli ke o yoro la.

O jamanaw ka ca farafinna. N'an ye Kodowari fololama laje an ba ye ko jiritubaw tun be yen. O de

y'a to yen sanjiko tun ka nogen kosebe. Bi-bi in na, ja basigilen be sahelijamanaw la ka sababu ke jirintanya ye. O san ka dogo, sanji be labeli ke minnu na. San do yere la, sanji te foori. O be na ni geleya caman ye jamana kono, i ko balodese walima denmisew ka tungafetaa. O be ke sababu ye tile funteni ka dugukolo jeni k'a barika dogoya. O de fana ba to sahelikungo be jamana dun doonin-doonin. Wa, sanji kelen-kelen minnu be na, olu be folonw sen yoro nefe. O folonw laban be bonya fo ka cikelaw ka forow mine u la. Ni dugukolo jirintanya, jiwoyo ni fijne ba non k'a fanga ban. San o san, a be non ka t'a fe, ka do fara geleya kan, ni ja sinsinni

ye Ja ye fen ye min ka jugu hadamaden, baganw, jiriw ani dugukolo k'ekanfen bee ma, ka da kan, dije fen bee sirilen don nogen na. Mogeninfan taalan ye balo ye, balo dun te soro ni ji ma na, wa ji te na a nema ni kungo falen te jiri la. Jiriw ni binw de fana ye keno ni baganw jigi ye. Ni ja nana, nin fen kofolenw si te sira soro.

Ala k'an kisi ja ma !

Ja ye kasaara ye min ma dogo mogeo si la. Ka ta jamana kun fa kun do, n'i y'i ne fili ka taa, i te fosi ye kenejalan ko.

Jigilatige, kogenan ani hamie be don duguw bee kono. N'an ye ja n'a k'elolow file, an ka kan k'an jija ka maasiba in kunben.

Yusufu Fane

Ninan samine taabolo ma ni dere

Nt'a dən ni peresidan Amadu Tumani Ture bəna wuli k'i jə cogo min na, walasa ka sanjiko ke nafafen ye ninan. Ni məgə min ko ko kəorisene ; malosene ; labasene ; tigasene, i ko sanji de fəlo, ka səro k'a laban senenafafen la, i ko nəgəw, ni furajiw... An dun taara ne ni waati jan ye zuwenkalo kənə ka ban, ka səro sanji m'a kunbo a nəma Mali fan si fe. Kosa in na, n tun be Sikaso kunnafonininitama na. Hali yen min ye an ka jamana neemamayərəba də ye ka də sigida cogoya kan, i k'a dən ko samineko tun te ten yen. Kəori dun mako be samine sanji la, kerənkerennenya la, a kise bilawaati dugu rə, an'a sun wuliwaati ; fo ka se a dentawaati ma. Sikaso sugufiyə kənə, cikela ce fila tun be ka kuma samineko kan nin cogo la : ce ! ninanta in, fo ni Ala yere de hinena an na də. I m'a ye, an be zuwenkalo tile tan ni wərə la bi, ka səro ne ka kəorisiri ma ke a nəma dugu rə fəlo, k'o sababu ke sanji nabalya ye ! »

A kuma nəgən y'a jaabi nin cogo la : « e b'i kufe wo ! I m'a ye, anw fana kafisa ni kəorisene yərə dəw ye i ko San, ni yorə werew. N'y'a men ko sanji ma teme təniko naani kan hali bi, o yorəw la koyi !... »

Nin cikela fila ka masala in be tali ke Mali kəorisenena fanba de ka haminanko kan bi, ka da waati yere kecogo kan samine kənə.

Tiye don, an ka jamana nəmaaw ye hakililatige kumaw fə fasodenw ye televison na ka nəsin dunkafa sabatili ma Mali kənə, ka da nəsigi jiginew ni « Opamu » magasow facogo kan sumanw la. U ka fə la, fen o fen be tali ke kalo wərə kuntaala kan, o balo hake be Mali jamana bo hake be Mali jamana bolo kərə ka dunkafa sabati san diya nə goya. Məgə dəw yre fana ka fə la, cikəlaw ni Maliden werew, an be se k'an jigi da sanji balakana kan nəgəw-lakuru-pankurun ka mara siratege la. O ye tiye ye dere, nka, a te min kundanma bo, o ye sanji ka nali ye, ale

min be fan bee labə sabati kənə yərən kelen. O kanma, an bee ka dugawu ke, Ala ka sanji hakeba nə nafama d'ən ma. N'o kəra, an be hakilitatige səro kəori ni sənefənw təw ka nafako la an ka nəna ye kəorisene yərəba ye Nkattgama senfe, n ja siranna kosebe n temetə nəna dugu kənə. Yen, dugukolo ni lamini kecogo yere bə jira ko hali ni sanji ye nali damine yen, a ma ke yerejinika nin na : ni feere ma tige ka samine sanji nata barika bonya a waati la an bara yan, kəori ni sənefənw təw səro bəna ke cogodi ? O ye nininkali gelen ye, min

jaabi dulonnen don samine banwaati halalaw la. Ala ka samine diya, ni sanji nafama dili ye an ma.

Nisəndiyako wa ?

Nin waati laban ninnu na, kabi zuwenkalo tile 25, sanjiko hakilisigi be ka na. Nkò tə bee ye san diya be sanji la, nkà nafa be sənefən yirifawenw fana na. An hakili la, « Apekamu cəbaw be wulikajə ke walas ka sumansi pumanw ni kəorisiri pumanw lase cikelaw ma joona. Fen min ye nəgəw ni furajye, nin kana ke olu fana kə.

Tumani Yalam Sidibe

Kunnafoni gelen

Peresidan Amadu Tumani Ture bolə donna a ka fanga tako kura tigiyə la zuwenkalo tile 8, san 2007 Awirilikalo tile 29, Malidenw bərə ka kala-fili bonniw segerə walasa k'u ka jamanakuntigi sugandi, san duuru nata kanma. O kera sababu ye u jama fangama k'u ka kalafili danaya da kokura Amadu Tumani Ture kan, ale min be Mali kunna kabi san 2002 zuwenkalo tile 8. Nka, i n'a fə Mali sariya baju yere bə wajibiyə cogo min na Amadu Tumani Ture sigira ka san 2007 zuwenkalo tile 8 de makənən walasa ka sigi jamanakuntigiya wolo kan kokura, a be to min kan fo san 2012 zuwenkalo tile 8, min kəfe, sariya t'a yamaruya belen k'i bolo bə jamanakuntigiya nəfə, barisa o be k'a ka wolokansigi san duuru fila ye ka tugu nəgən na.

Peresidan Amadu Tumani Ture ka wolokansigi kera gintankoba ye malidenw fe. Nka jamana were peresidanw n'a maa nəmaaw caman fana yera kene kan k'a ko la paga an bolo : Moritani, Gabon ; Burukind Faso ; Cadi ; Santarafiriki, ni Benen, ani Kongo Barazawili peresidanw yera kene kan. Olu dafe, kədəwari minisiri nəmaa ani Lagine ; Marəku ; Sengal ; Faransi ; Etazini ; Makan jamana, ni Japon jamana minisiribaw fana tun be kene kan.

Ni dijemaaw nana ka caya ka gintan in kəgəmaya kosebe an bolo, o ma ke gansan kanma. Bi, Afriki jamana kənə tenkan-jemufanga-jamana folə də ye Mali ye, ka d'a kan adamadenw josira bee lasinsin jamana ye Mali ye. Ce min ye Amadu Tumani Ture yere ye, an k'a dən k'ale y'a jeniyorə fin a nəma dijə kunkankow nənaboli la hadi, ka səro ka laban k'a bereben Mali jamana məgə n'a kənə jamana ka here siraw bəli n'u jeyali ma. Awa fana, peresidan Amadu Tumani Ture kera məgə ye min ye a jira ne bee ma k'a ye fasoden puman ye, awa ko Mali n'a kənə jama ka dijendatige taabolo puman ka ke ale tilelako ye, ko de y'a ka lapini ye. O yere de kanma, Senegali politiki maa nəmaa də, n'o ye jibo ka ye, o y'a jira kene in kan ko : « Amadu Tumani Ture ka sugandi kokura Malidenw fe, o ma bala an na barisa Afrikiden don min be Afriki ka netaa lapini, awa maliden don min ma foyi bila maliko ka taa ne je » !

Jekabaara seben jekulu

Yali gelyea jumen kundalen bë Abu Woro ka tulubë-izini kan ?

Ni an bë kuma izinitigwi kan Mali kono yan, minnu b'a ne u yere ye, k'a ne baarakela jamaba were ye, ani k'a ne cikëlaw ye, o bëe ye jégn sérë mëgë minnu na, i k'a dòn ko Abu Woro Yakuba Trawele y'do ye Sikaso. Abu Woro Yakuba Trawele de y'i to worofeere la, ka laban ka izini sigi sen kan Sikaso, këri n'a bënafenw bëe be lalaga min fe, i ko tulu ; kërikolo-bagan-dumuni nà négennaw, ka fara safune kan. O ma k'a bëe ye, barisa Masina mara kono, a be ka alikama lalaga izini fana ka sigi-sen-kan bolodadutigi ni yeredajinina kemë caman de bolo be këri bayelemabaaraw la Abu Woro Yakuba Tra-

wele ka izini kono Sikaso ani Mali fan werew fe, kerkerennenya la, Mali ni Burukinà danceyére, ani Mali ni Kédowari danceyére. An bë se k'a fo ko ni Abu Woro ka jégn-namégow cayara an ka jamana kono yan, o be ke hakilisigi da kelen ye Mali cikëlaw bolo, kérébkerenneya la, kërisenew, olu minnu joréku berébere ye Mali këribaara bilaliko taabolo ye, bi, kenyereye ka bolo kan.

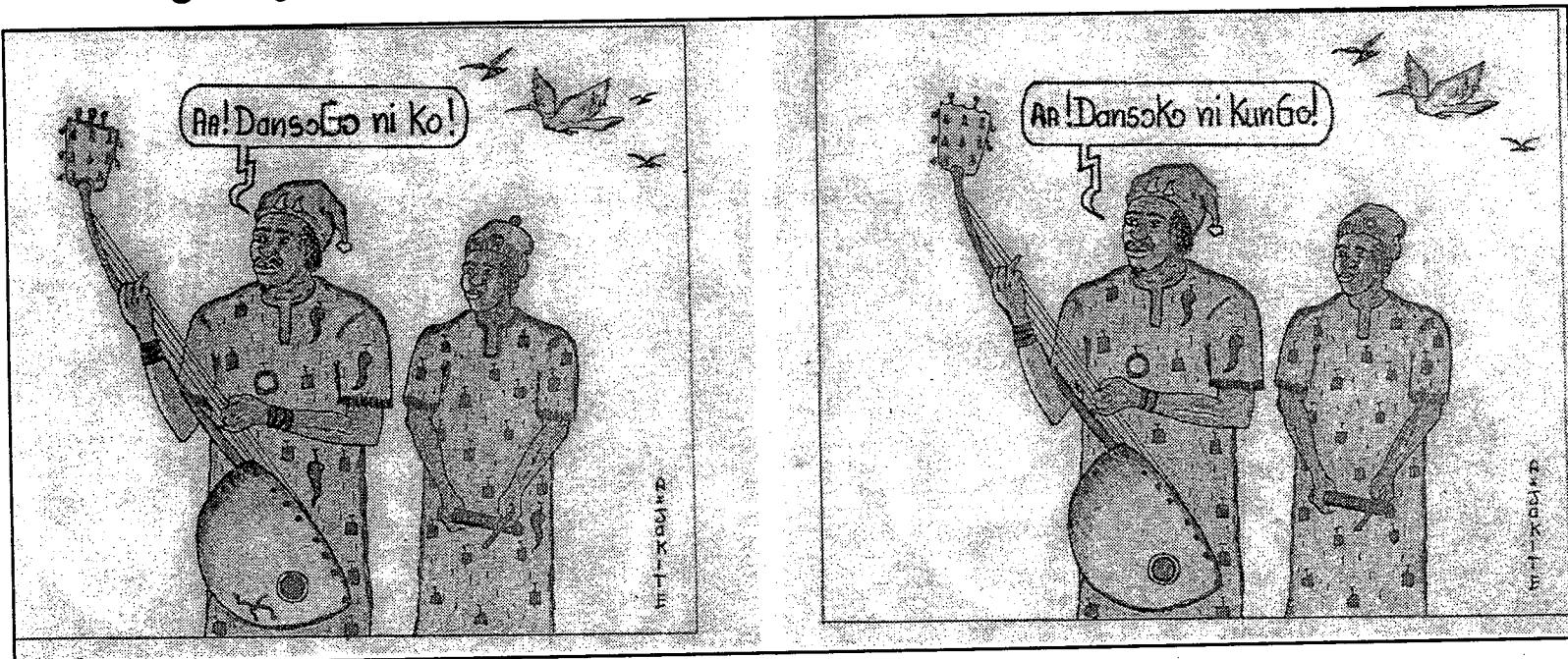
Haminako dëre !

An ye kunnafoni soro « Les Echos » kunnafonisében bëko 2905 kono, Sidiki Y. Danbele ka nobila la ko : « Baarakela 500 ni k'o de wa-

tila-baarantanyalen don Abu Woro ka tulubë-izini kono, k'o sababu ke këri koloma ntanya ye... Awa, izini ka gelyea dan tò ye. Kuranko gelyea fana bë yen... » Ka fara gelyea ko folen olu kan, sugu-kono-feerefén feercogo fana gelyea bë yen. Nin ye wale ye, an ka jamana jemögow ka kan ka wuli k'u jë min keleli këko juman fe. O be ke sababu ye ka izini in yere meen si la ; a be ke sababu ye fana ka jigginsi banbannen hakilisigi to dutigi caman bolo ; a be ke sababu ye yere fana ka Sikaso cikëlaw ni Masina cikelaw, ani Mali sénékeyére caman were fana hakili sigi u ka dijenatige sabatisira kan.

Tumani Yalam Sidibe

Fili seegin -jini tulon (fili seegin bë jégn fila ninnu ce. U jira)

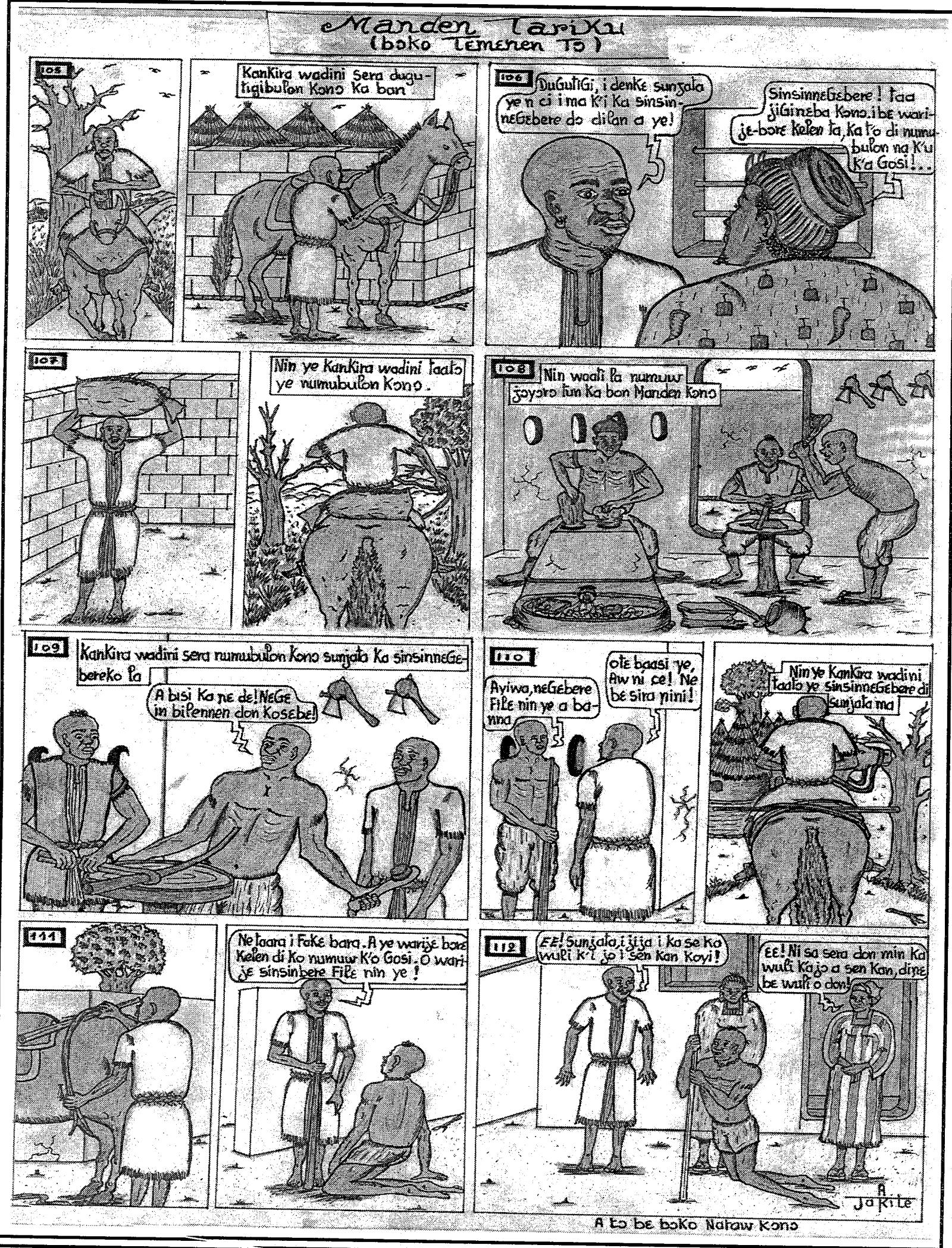
1. Nkoni sañfe tinsaw hake ; 2. Mankutu ; 3. Kona misenw hake ; 4. Geré ngrlein hake nkondila ka fini na ; 5. Geré ngrlein hake kiriñafila ka fini na ; 6. Kiriñafila ka bantula kumecmakuru ; 7. Nkondila na ; 8. Nkondila sebendew hake ; 9. Nkondila perisda.

Tulon kura jaabiw

Fili fala : fentir negejauw kuru hake . Fili filanaan : Da jiridion ni jégnan ce . Fili sabanaan : kimbolo mëgë numakurubolo . Fili naanian : jirunaati kékanaan . Fili durunian : gafé kalanina ka doloki . Fili wscr-ndana : dugumala kabakuruw . Fili wolouwulan : kimbolo mëgë ka doloki . Fili seegimaa : dugumaa-la buwati kolo.

Tulon témén jaabiw

*Manden TariXu
(boko lemenen 15)*

Maana : Wagadu Bida

Wagadu tun ye jamana yiriwaben ye. Nk'a yiriwali tun sigilen be laada gelen kan. O waati la, Sisew de tun ye jamana in moribaw ye bawo maa si tun t'u bø kuranekalan na. Laada in sinsinkojugu yelemana k'a ke sariya ye Wagadu kono. San o san, npogotiginin bee la ceji tun be sugandi ka t'o di minijanba dø ma. Minijanba in tun dagayørø ye kølønba dø ye. A tun be wele Wagadu Bida. Saraka in bø waati tun mana se, ni nporogiti min sugandira, o ka dukønømøgøw si t'ø se ka ban sanko ka muriti. Laadajekulu dø be tø u ka so, k'i sensen n'a ye, fo kølønba la, u taatø be kønø sensen ni dønkili ye.

Ni jama sera ni npogotiginin ye kølønba la, saba in be bø ka n'a mine. Laada in tun be tiime samiyedonda o samiyedonda. Ni sarakabø in kera, samijø be diya. San be na wa n'a køtigira a te meen n'a ma na. Sanji na o na, wari ni sanukisew be suuru duguma.

A mana jo, dugumøgøw be bø ka sanu ni wari ce, k'a sørø møgø ni møgø ma kele ; bee bi niyøro sørø. Wagadu mankutu sera dugumisenin bee la ani jamana køkan, morikalanko ni nafoloko si-ratege la.

Dunaw tun be bø dije fan bee fe k'u jatigi ke Sisew ye walasa k'u dege kuranekalan na ka sørø ka se-

gin so u waritigilama.

Nka adamaden ni ka gelen nafo-lo ye, dugumøgøw dusu tora ka tijø npogotiginin dili la. N'a waati sunrunyana, a be k'i ko dugumøgøw ka muti, n ka møgø si tun te farinya, hali baroda gansanw na, ka laada in søsø.

Ka Wagadukaw to muju ni dimikun na, musøkørøn dø nan'i sigi dugu kono. A tøgø tun ye ko Badusu, a tun be se ko la kosebe.

Denmusonin kelen tun b'a bolo.

Wagadu kamalennin dø børa a nøfe k'a mamine.

Laadalasararakabø in ye Dusuba denmusonin kelen sugandi døgø-kun kelen s'ann'a didon ka se. Musokørøn kasira ka kasi, ka laban ka limaniya. Nka, don o don, a tun be Ala deli a ka sababu sørø min b'a den kisi ka bø minijanba ma.

O sababu børa a denmuso maninece de la. Maminece y'i kali Wagadu bolibaw la ko f'a le ka minijanba faga. Npogotigi didon selen, ce taari dogo kølon lami na.

Minijanba børa døren a y'i fir'akan n'a ka npamuru kura ye ka kun tige. Kun caronnen, døwøre falenna. Caronnen taara bin dugu fan dø fe. Npamuru caronko duurunan ma se ka kun tige ka bø yen, a da goyara.

Jaa Badusu fana ye dønniyatigi ye. A y'i sigilen to so k'a kilisi gelen

dø fili fijs fe, o yøronin bee a denmuso maminece ka npamuru kumayara f'a fiyekutø be manamana. Kunkolo duurunan, wøørønan ni wolowulan, caroncaronnen nøgen kø i n'a fø gan, kamalen wsira debedebe k'a ka fini bee bilen joli fe. Saba in fagato ye panpanni ni kurukaseri caman ke ka sørø ka sumaya døyi... duguma.

Dugumøgøw be sewara, kulew ni kuyuw be ci cogo min, u be ci ten dugu kono.

Saba kunkolo wolowula kelen o kelen binyørø kera sanumayørø ni warimayørø ye. Nka adamaden ka natabøya køson, nafolo in ma bø kari la ka ntønen sørø : wagantew; børew, ani filenbaw tun be na fa ka segin k'a fa dugumøgøw ni dugu were møgøw fe.

Nafolo in bannen, geleya farala geleya kan : ja y'i cooko dugu kono, sanji te na wa køløn bee jara. Nin sen in na fana, Badusu ye jamana kunmabø. A kera sabunuman ye tuguni ka d'a ka senkolaya kan : køløn dø tun b'a ka du kono ; a ye bee wele ka na ji ta yen.

Nka køløn in kønøji dan tun ye san wolowula, kalo wolowula ani tile wolowula ye.

Bee y'a ka laadilikanw labato. Sarati selen, dugumøgøw bee ye dugu bila.

Sisew tila-tilala jamana yørow ni nøgen ce, Wagadu tøgø tununa dønnin-dønnin.

Yusufu F Fane

**Walasa k'aw ka dønniya labarika an baara kanw la, a ye aw wasa
don jamana gafe la an ka fasokaw la**

